

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Одеська юридична академія»

**ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ:
НАУКОВО-ПРАКТИЧНИЙ ВИМІР
В УМОВАХ ВОЄННИХ ВИКЛИКІВ**

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції

Одеса, 26 квітня 2024 року

Одеса
«Фенікс»
2024

УДК 005.332.2(4):316.42(477)“364”“20”(062.552)
Є 24

*Рекомендовано до друку вченою радою
Національного університету «Одеська юридична академія»
(протокол № 8 від 15.05.2024 р.)*

За загальною редакцією **С. В. Ківалова**

Відповідальний за випуск **М. Р. Аракелян**

Є 24 **Європейські орієнтири розвитку України: науково-практичний вимір в умовах воєнних викликів** : матеріали Міжнар.наук.-практ. конф. (Одеса, 26 квітня 2024 р.) / за заг. ред. С. В. Ківалова. – Одеса : Фенікс, 2024. – 1000 с.
ISBN 978-617-8430-05-4

У збірнику відображено наукові напрацювання вчених, практиків, військовослужбовців у теоретичній та емпіричній площині у сферах філософських основ, загальної теорії та історичних досліджень держави і права, актуальних проблем світових соціально-політичних процесів, соціології та психології в умовах повномасштабного військового вторгнення. Висвітлено питання загроз національній безпеці в їх конституційному вимірі у рамках міжнародного та європейського права, трудового права та права соціального забезпечення, земельного, аграрного та екологічного права, пов'язані з функціонуванням економіки та підприємництва в умовах європейського вибору України. Розглянуто проблеми інформатизації та цифровізації суспільства, захисту інформації та кібербезпеки в умовах військового вторгнення, питання методики викладання іноземних мов, теорії та практики перекладу, проблеми лінгвістики та журналістики. Відображено наукові напрацювання у сферах адміністративного права та процесу, фінансового, морського та митного права, організації та вдосконалення судоустрою, прокуратури, інших правоохоронних органів, адвокатури. Висвітлено питання кримінального права, кримінально-процесуальних аспектів кримінального провадження та кримінологічних особливостей протидії злочинності в умовах воєнного стану, криміналістики, судової експертизи, психології та медицини у забезпеченні судочинства, цивільного та сімейного права, інтелектуальної власності та патентної юстиції, цивільного судочинства, господарського права та процесу. Розглянуто актуальні питання діяльності сучасних бібліотек у закладах вищої освіти, фізичної підготовки здобувачів вищої освіти.

Збірник розраховано на наукових і науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти, практичних працівників у сферах юридичної, економічної, соціологічної, політологічної, психологічної, філологічної наук, журналістики та кібербезпеки тощо.

УДК 005.332.2(4):316.42(477)»364»»20»(062.552)

Матеріали видано в авторській редакції

ISBN 978-617-8430-05-4

© НУ «Одеська юридична академія, 2024
© Автори статей, 2024

СЕКЦІЯ 17. ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ ПРОБЛЕМИ ЗЕМЕЛЬНОГО, АГРАРНОГО ТА ЕКОЛОГІЧНОГО ПРАВА

<i>Харитонова Тетяна Євгенівна</i> РОЗВИТОК ДИСЦИПЛІН КАФЕДРИ АГРАРНОГО, ЗЕМЕЛЬНОГО ТА ЕКОЛОГІЧНОГО ПРАВА В ПЕРІОД ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ	716
<i>Гавриш Наталя Степанівна</i> ДОСВІД ВЕЛИКОБРИТАНІЇ У ПРАВОВОМУ ЗАБЕЗПЕЧЕНІ ВЕДЕННЯ ЗЕМЕЛЬНОГО КАДАСТРУ В УКРАЇНІ	718
<i>Григор'єва Христина Антонівна</i> ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ АГРОПРОТЕКЦІЙНОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ В ПЕРІОД ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ	720
<i>Годованюк Андрій Йосипович</i> КРИТЕРІЇ РОЗМЕЖУВАННЯ СУДОВОЇ ЮРИСДИКЦІЇ У ЗЕМЕЛЬНИХ СПОРАХ	722
<i>Заверюха Марина Михайлівна</i> ЩОДО ПИТАННЯ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ІНВАЗІЙНИХ ВИДІВ ДЕРЕВ В УКРАЇНІ	724
<i>Канівець Людмила Анатоліївна</i> ЩОДО ЕФЕКТИВНОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ТА ЗАХИСТУ ПРАВА НА ЕКОЛОГІЧНУ ІНФОРМАЦІЮ	726
<i>Karakhanian Karuna</i> ELECTRONIC SALE OF LANDS AND RIGHTS TO THEM AS A MANIFESTATION OF DIGITALIZATION OF LAND LEGAL RELATIONS	728
<i>Платонова Євгенія Олегівна</i> ПРАВОВІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГО ЗЕЛЕНОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ	730
<i>Валянська Тетяна Петрівна</i> СПІВВІДНОШЕННЯ ПОНЯТЬ «ПОЗАСУДОВЕ», «ДОСУДОВЕ» ТА «АЛЬТЕРНАТИВНЕ» ВИРІШЕННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ СПОРІВ	732
<i>Слепньова Катерина Вадимівна</i> ПРИНЦИПИ ВЕДЕННЯ ЗЕМЕЛЬНОГО КАДАСТРУ В УКРАЇНІ	735

СЕКЦІЯ 18. ФІЛОСОФСЬКІ ОСНОВИ ПРАВА ТА ДЕРЖАВИ

<i>Шамша Ігор Володимирович</i> ФІЛОСОФІЯ МЕДІЙНИХ ПРАКТИК: КОНЦЕПТУАЛЬНІ КОНТУРИ	738
<i>Аксьонова Віра Ігорівна, Алексєєнко Анастасія Андріївна</i> ВПЛИВ КОМУНІКАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ НА АНТРОПОЛОГІЗАЦІЮ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ В КОНТЕКСТІ СУПЕРЕЧЛИВИХ АСПЕКТІВ ТЕХНОГЕННОЇ ЦИВІЛІЗАЦІЇ	740
<i>Єременко Олександр Михайлович</i> ПРИНЦИПИ СПОЛУЧУВАНOSTІ ПОЗИЦІЙ В ЦІЛІСНОМУ ФІЛОСОФСЬКОМУ СВІТОГЛЯДІ	742
<i>Smaznova Iryna</i> LAW & FORGIVENESS	744
<i>Капустіна Надія Борисівна</i> ЦИФРОВИЙ ПРОСТІР: КОНФЛІКТОГЕННИЙ АСПЕКТ	746
<i>Крижановська Тетяна Олександрівна</i> ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ КОНЦЕПЦІЇ СПРАВЕДЛИВОСТІ ДЖ. РОУЛЗА	749
<i>Токар Людмила Вікторівна</i> КІЛЬКІСНИЙ ВИРАЗ КВАНТОРІВ ІСНУВАННЯ. АНАЛІЗ АСПЕКТІВ ЗАВДАНЬ ТЗНК	751
<i>Котовська Анастасія Вікторівна</i> ВПЛИВ АГНОТОЛОГІЇ НА РОЗВИТОК ПРАВОВИХ СИСТЕМ	753

СЕКЦІЯ 19. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СВІТОВИХ СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ ПРОЦЕСІВ

<i>Кормич Людмила Іванівна, Краснопольська Тетяна Миколаївна</i> БРЕНДИНГ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПОЗИЦІОНУВАННЯ ІНСТИТУТІВ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ: ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ	756
<i>Вітман Костянтин Миколайович</i> ВПЛИВ ПОЛІТИЧНИХ РЕЖИМІВ ГЕОПОЛІТИЧНИХ АВТОКРАТИЧНИХ ЦЕНТРІВ НА ЕТНОПОЛІТИЧНУ СФЕРУ КАЗАХСТАНУ	758
<i>Мамонтова Елла Вікторівна</i> ЕТАПИ РЕАЛІЗАЦІЇ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНОГО КУРСУ УКРАЇНИ	760
<i>Завгородня Юлія Володимирівна</i> СУЧАСНА АДАПТАЦІЯ ПОЛІТИЧНИХ КОНФЛІКТІВ У КІБЕРПРОСТІР	763

ДОСВІД ВЕЛИКОБРИТАНІЇ У ПРАВОВОМУ ЗАБЕЗПЕЧЕНІ ВЕДЕННЯ ЗЕМЕЛЬНОГО КАДАСТРУ В УКРАЇНІ

Для забезпечення сталого розвитку земельних відносин в Україні, потрібно вдосконалювати чинну земельно-кадастрову систему, але таким шляхом, який використовували зарубіжні країни, знаходячись на тому ж етапі розвитку, що і Україна зараз. Закордонний досвід з питань формування і функціонування земельно-кадастрової системи важливо об'єктивно проаналізувати і виокремити саме ті фактори, які матимуть позитивний вплив на розвиток земельних відносин в Україні [1, с. 17].

Серед європейських країн особливо виділяється Великобританія. Умовно виділяють групу англomовних країн, куди входить як сама Великобританія, так і інші країни світу, які в тій чи іншій мірі зазнали впливу англійського «загального права» і, які відрізняються своєрідністю розвитку кадастрових і реєстраційних систем. Основою системи управління земельними ресурсами є так званий «Земельний реєстр її Величності» (Her Mesty Land Register), який, по суті, є реєстром прав власності на нерухомість мулу реєстром титулів і містить інформацію про наступним трьом найважливішим позиціям: дані про об'єкт власності; стан права на цю власність; зобов'язання.

Особливої уваги на розгляд заслуговує система гарантування права власності на землю Роберта Ричарда Торренса. У 1857 р. Торренс запропонував свій проект системи гарантування права власності на землю в парламенті колонії Південної Австралії і вже 2 липня 1858 р. був прийнятий перший законодавчий акт, який впроваджував у життя цю систему. Практика застосування цієї системи показала, що вона потребує детальних поправок і змін. І вже 7 серпня 1861 року Закон про нерухомість, так званий Закон Торренса, після внесення поправок, був вдосконалений. Це поклало для створення цілком міцної нової кадастрової системи, яка пізніше дещо розвинена законом у 1878 р. Ця система була відтворена в багатьох колишніх англійських колоніях (Східної Африки, в окремих штатах США і Канади), в достатньо близькій версії до оригіналу. І, що вражає – цим досвідом скористалась сама – консервативна Великобританія, але тут земельний кадастр має свою історію.

Досить поширена у світі англійська система кадастру [2], започаткована у 1862 році, містить у Великобританії понад 85% всіх об'єктів нерухомості. У Шотландії і Північній Ірландії існують свої окремі реєстри нерухомості. Вони мають три складові: реєстр нерухомості, реєстр прав та податковий реєстр у якому виконується оцінка нерухомості і реєстр іпотеки.

Земельний кадастр у Великобританії передбачає фізичну та економічну класифікацію земель. При фізичній класифікації всі землі країни залежно від ступеня впливу фізичних чинників (клімату, рельєфу, висоти над рівнем моря, крутизни схилів, особливостей ґрунтового покриву) об'єднують у п'ять класів землепридатності для використання у сільськогосподарському виробництві. Наприклад, до першого класу зараховують землі, за фізичними чинниками які повністю придатні для вирощування більшості сільськогосподарських культур і забезпечують високу продуктивність. До наступних класів зараховують землі з невеликими, середніми, серйозними і дуже серйозними обмеженнями для сільськогосподарського використання. Економічна класифікація земель побудована на визначенні вартості так з власної стандартної чистої продукції сільськогосподарських культур, вирощених на відповідних класах землі за загальноприйнятою технологією. Для оцінювання земель в країні створено Національне консультативне управління сільського господарства, яке на основі масових фізичних даних розраховує для основних районів середню чисту продукцію для польових, садових і

кормових культур у перерахунку на акр (0,405 га) зайнятої площі та середню чисту продукцію пасовищ у перерахунку на голову худоби, що випасається. Крім того, земельний кадастр у Великобританії являє собою інформаційну основу управління земельними ресурсами, яка полягає у фіксації меж і зміни окремих земельних ділянок [3, с. 69].

У Великобританії, як і в Іспанії, існує оригінальне трактування «єдиного об'єкта нерухомості». Об'єкт нерухомості і як об'єкт оподаткування, і як об'єкт права єдиний, але це не земельна ділянка, а чи будівля з ділянкою, або ділянка з будовою. Дві складові – будову і земельну ділянку – утворюють певну сукупність, де пріоритет визнається або за першим, або за останнім залежно від призначення будови: комерційного або некомерційного.

Припустимо, що виділено дві однакові ділянки під будівництво. На одному з них будинок уже майже збудований, але не зареєстрований як об'єкт нерухомості, а на іншому будівництво ще не розпочиналося. Технологія державного кадастрового обліку змінилася: об'єкти капітального будівництва можуть бути поставлені на облік без зв'язку з урахуванням земельної ділянки (до або після кадастрового обліку базису, на якій вони розташовані) і їм надається кадастровий номер, який не пов'язаний з номером земельного ділянки. У умовах деяким дослідникам видається, що необхідний подвійний кадастровий облік – окремо для земельних ділянок і земельних ділянок разом із об'єктами нерухомості. Однак це неправильно з погляду облікових систем. Об'єкт обліку повинен бути однозначно певний. Крім того, підхід значно відрізнятиметься залежно від того, хто є власником ділянки – фізична особа або організація. Можливо, з метою вирішення питання слід уважно вивчити оригінальне трактування «єдиного об'єкта нерухомості», що застосовується в Іспанії та Великобританії.

У Великобританії відповідно до Закону про комерційну (нежитлову) нерухомість 1954 р., якщо земельну ділянку надано для обслуговування житлового будинку або іншого об'єкта нерухомості, що не є комерційним, то єдиним об'єктом оподаткування є будову, а земельну ділянку при будові входить в оцінку домоволодіння як складова його частина. Використовувати таку ділянку для комерційних цілей (у тому числі для виробництва сільгосппродукції навіть для власних потреб) не можна.

Якщо ж житловий будинок на ділянці почати використовувати за комерційним призначенням (наприклад, як готель), то єдність об'єкта нерухомості зберігається, а об'єктом оподаткування стає умовна одиниця землі, орієнтована на величину національної ренти. Слід зазначити, що умовна одиниця землі характерна лише для Великобританії, оскільки у Європі такого поняття немає.

Виходячи з вищевикладеного, можна зробити висновок, що для Великобританії характерно більший розвиток не земельного кадастру, а системи реєстрації прав (реєстри справ), і цьому сенсі з контентальної точки зору у Великобританії земельного кадастру не існує взагалі. Фактично можна сказати, що у Великобританії кадастр містить тільки картографічну інформацію про межі ділянки та нерухомості.

Список використаних джерел

1. Таратула Р. Б. Зарубіжний досвід розвитку земельно-кадастрової системи. *Агросвіт*. 2016. № 7. С. 17–21.
2. Harvey J. *Urban Land Economic*. London : Macmillan Press LTD, 2000. 436 p.
3. Панас Р., Маланчук М. Порівняльна оцінка земельних кадастрів зарубіжних країн і України. *Геодезія, картографія і аерофотознімання* : укр. міжвід. наук.-техн. зб. Львів, 2008. Вип. 70. С. 68–75.

Ключові слова: земля, земельний кадастр, кадастрова система, об'єкт нерухомості, земельний реєстр.

Keywords: land, land cadastre, cadastral system, real estate object, land register.